

Brussel, 27 maart 2013

Verslag nr. 2014/01 – Verslag aan de Regering Afgeleverd op eigen initiatief

Artikel 111 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Voorstel van begrotingscontrole 2014

Het geconsolideerd resultaat van het voorstel van begrotingscontrole 2014 van het sociaal statuut der zelfstandigen vertoont een positief saldo van 243.741.444 €. Het Comité verheugt zich over dit resultaat dat in een moeilijke economische context werd gerealiseerd.

Het Comité:

- meent dat het in de toekomst moeilijk is om nog extra besparingsmaatregelen aan het RSVZ op te leggen;*
- verheugt zich nogmaals over de gelijkstelling van de minimum gezinspensioenen voor zelfstandigen met die voor werknemers maar herinnert eraan dat zijn topprioriteiten gelegen zijn in de gelijkschakeling van deze bedragen (zowel aan het gezins- als aan het alleenstaandentarief) en dus van de invoering en het behoud van een koppeling tussen deze pensioenen;*
- heeft vragen bij de toekomstige financiering van de 105 dienstencheques die in het kader van de moederschapshulp worden toegekend, gelet op de overdracht van de dienstencheques naar de deeltijders.*

Het Comité brengt het volgende in herinnering:

- De socio-economische situatie van de zelfstandigen laat geen nieuwe verhoging toe van de sociale bijdragen voor zelfstandigen in hoofdberoep.*
- Besparingen aan de uitgavenzijde van het zelfstandigenstelsel kunnen moeilijk overwogen worden.*
- Het stelsel van de zelfstandigen is de regeling waarin het niveau van solidariteit tussen de bijdrageplichtigen het hoogst is.*

Tot slot pleit het Comité voor de continuïteit en de stabiliteit in de sociale uitgaven.

Het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen wenst de aandacht van de Regering te vestigen op de volgende elementen wat betreft het voorstel van begrotingscontrole 2014:

1. Algemene vaststellingen

Het sociaal statuut der zelfstandigen vertoont na het voorstel van begrotingscontrole 2014 een **positief geconsolideerd saldo van 243.741.444 €**. Dit is een toename met 96.835.539 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014.

Het voorstel van begrotingscontrole 2014 houdt rekening met de volgende economische hypothesen:

- een indexsprong in december 2014 (geen indexering van de uitkeringen in 2014);
- het indexcijfer van de consumptieprijzen bedraagt 0,8% en
- het gezondheidsindexcijfer bedraagt 0,9%.

2. Ontvangsten

Het bedrag van de ontvangsten in het voorstel van begrotingscontrole 2014 bedraagt **6.918.389.980 €**. Dit is een toename met 89.926.903 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014.

Deze verhoging is in essentie toe te schrijven aan een toename van de geraamde sociale bijdragen van de zelfstandigen (+ 94.395.682). Deze raming gaat uit van de bruto-inkohieringen voor het 1e kwartaal 2014 in plaats van de bedrijfsinkomsten die door de Nationale Bank van België worden meegedeeld die de basis vormden voor het definitief begrotingsontwerp.

Het Comité merkt een daling op (in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014) van de geraamde Rijkstoelage. Die daling vloeit voort uit de neerwaartse herziening van het gezondheidsindexcijfer.

3. Voorafnames

Het Comité stelt vast dat de beheersbegroting van het RSVZ in het voorstel van begrotingscontrole 2014 dezelfde gebleven is als in het definitief begrotingsontwerp 2014. Conform de richtlijnen moesten de ramingen immers niet worden aangepast in het kader van deze begrotingsoefening.

Het ABC wijst opnieuw op het volgende:

- Tijdens het begrotingsconclaf van november 2011 werd aan de Openbare instellingen van sociale zekerheid (OISZ) een totale besparing van de beheersmiddelen 2012 opgelegd van 33 miljoen € . Het aandeel van het RSVZ hierin werd toen vastgelegd op 2.085.000 €.
- In 2013 werden de budgettaire besparingen die aan de OISZ werden opgelegd, opgetrokken tot 34 miljoen €.
- De Regering heeft in 2013 een bijkomende lineaire besparing van 3,7 miljoen € opgelegd aan de OISZ. Het aandeel van het RSVZ hierin bedroeg 236.258 €.
- Sinds 2012 legt de Regering een algemene onderbenutting op aan de OISZ.
- In 2013 werd een bijkomende onderbenutting van 7,6 miljoen € voorzien voor alle OISZ samen.
- De totale onderbenutting die aan de OISZ wordt opgelegd, bedraagt 127,2 miljoen € in 2014. Dit maakt verplicht het voorwerp uit van een maandelijkse monitoring.

Bovendien werden slechts 13/30ste van de bijkomende budgetten voor de jaren waarop de bestuursovereenkomst 2013-2015 betrekking heeft, toegekend voor de projecten van de bestuursovereenkomst die boven de norm liggen. Hierdoor is het niet meer mogelijk om alle projectendie oorspronkelijk in de bestuursovereenkomst werden vastgelegd (volledig) uit te voeren. Doordat deze besparingsmaatregelen recurrent zijn, zal deze situatie de komende jaren niet verbeteren.

Het spreekt vanzelf dat deze besparingsmaatregelen een ernstige impact hebben op de werking van het RSVZ (dat slechts weinig/geen budgettaire marge meer heeft voor het uitvoeren van zijn kerntaken) en bijgevolg op de zelfstandigen.

Het Comité betreurt de ernstige gevolgen van het geheel van deze besparingsmaatregelen zowel op het RSVZ als op de zelfstandigen en meent dater in de toekomst weinig ruimte is voor bijkomende besparingsmaatregelen.

4. Te financieren behoeften

De ramingen betreffende de te financieren behoeften bedragen **6.443.564.944 €** in het voorstel van begrotingscontrole 2014. Dit is een daling met 6.810.002 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014.

Die daling is in essentie te wijten aan een daling van de ramingen inzake faillissementsverzekering en inzake verzekering ZIV-uitkeringen in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014 en aan het uitstel van de indexsprong: december 2014 in plaats van juni 2014.

a) Pensioenen

De pensioenuitgaven worden geraamd op 3.305.487.161 €.

In vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014 werden ze naar boven herzien met 327.206 euro. In dat kader wijst het Comité op het volgende:

- De uitgaven inzake overlevingspensioenen werden naar beneden herzien met 10.305.553 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014.
- De uitgaven inzake rustpensioenen werden naar boven herzien met 4.641.499 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014. Die stijging is hoofdzakelijk het gevolg van volumefactoren en van een toename van het gemiddeld pensioenbedrag.

Het voorstel van begrotingscontrole 2014 houdt rekening met de recente pensioenhervormingen (cf. hervorming van het vervroegd pensioen, hervorming van de cumulatie van de toegelaten bezigheid, ...) en met het optrekken van het minimum gezinspensioenen van de zelfstandigen vanaf 1 april 2013 tot op het niveau van het minimum gezinspensioenen van de loontrekkenden.

Het Comité verheugt zich nogmaals in het bijzonder over de gelijkstelling van de minimum gezinspensioenen (loontrekkenden en zelfstandigen) en over de inspanningen die de Regering in dat kader heeft geleverd. Die gelijkschakeling is bovendien in een moeilijke context gebeurd.

Het Comité betreurt echter dat het bedrag van het minimumpensioenen voor alleenstaande zelfstandigen nog niet werd opgetrokken tot het niveau van dat van de loontrekkenden.

In dat kader herinnert het Comité eraan dat het de volgende prioriteiten heeft:

- de gelijkschakeling van de bedragen van de minimumpensioenen loontrekkenden en zelfstandigen (zowel aan het gezins- als aan het alleenstaandentarief) en

- de invoering en het behoud van een koppeling tussen deze pensioenen.

b) Gezinsbijslag

De uitgaven betreffende de gezinsbijslag worden geraamd op 444.917.755 €.

Het Comité wijst erop dat op 1 juli 2014 de bevoegdheden inzake kinderbijslag aan de deeltentiteiten worden overgedragen. Op budgettair vlak zullen de middelen aan de deeltentiteiten worden overgedragen met de begroting 2015.

In 2014 zal het globaal beheer van de zelfstandigen aan FAMIFED (nieuwe naam RKW) het bedrag moeten storten m.b.t. de betaling van de uitkeringen voor de laatste 5 maanden van 2014 (aangezien de kinderbijslag de daaropvolgende maand wordt betaald, zijn slechts 5 maanden betrokken, nl. de periode van augustus 2014 tot december 2014).

In het kader van dit Verslag wenst het Comité eraan te herinneren dat het meent dat de eventuele wijzigingen in de toekenningsregels en de verschuivingen van lasten tussen de verschillende stelsels die hieruit voortvloeien, budgettair neutraal moeten zijn voor de betrokken stelsels.

c) Faillissementsverzekering

De uitgaven inzake faillissementsverzekering worden geraamd op 10.701.670 €. Het Comité merkt op dat deze ramingen naar beneden werden herzien met 4.280.391 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014.

Die sterke daling vloeit voort uit het feit dat het voorstel van begrotingscontrole 2014 rekening houdt met de realisaties 2013. De realisaties 2013 betreffende de uitbreiding van de faillissementsverzekering tot de gedwongen stopzettingen bedroegen echter slechts 20.935 €. Dat bedrag is beduidend lager dan de begrotingsramingen voor die maatregel (waarmee rekening werd gehouden in het definitief begrotingsontwerp 2014), die immers 3, 5 miljoen € bedroegen.

In 2014 zal het Comité een evaluatie doen van de recente hervormingen inzake sociale verzekering in geval van faillissement.

d) ZIV-uitkeringen

De uitgaven inzake ZIV-uitkeringen worden geraamd op 369.719.000 €. De daling met 3.863.000 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014 wordt verklaard door de toepassing van de nieuwe indexhypothesen.

e) Dienstencheques - Moederschapshulp

De uitgaven inzake moederschapshulp worden geraamd op 6.868.520 €. Ze werden lichtjes neerwaarts herzien met 4.903 € in vergelijking met het definitief begrotingsontwerp 2014.

In het kader van het huidig verslag stelt het Comité zich vragen bij de toekomst van de financiering van de 105 dienstencheques die in het kader van de moederschapshulp worden toegekend, gelet op de overdracht van de dienstencheques naar de deeltentiteiten.

Het ABC plant om zich binnenkort over deze kwestie te buigen.

5. Conclusies

Het geconsolideerd bedrag van het voorstel van begrotingscontrole 2014 komt uit op een positief saldo van **243.741.444 €**.

Gelet op de huidige economische situatie, die bijzonder moeilijk is, verheugt het Comité zich bijzonder over dit resultaat.

Het Comité wijst echter op het volgende:

- De socio-economische situatie van de zelfstandigen laat geen marge meer om beroep te doen op een nieuwe verhoging van de sociale bijdragen voor de zelfstandigen in hoofdberoep. In crisisperiode riskeert een verhoging van de bijdragen bovendien het ondernemerschap af te remmen.
- Het sociaal statuut van de zelfstandigen is een "sober" statuut waarin men moeilijk besparingen kan overwegen in het domein van de uitgaven.
- Het stelsel van de zelfstandigen is de regeling waarin het niveau van solidariteit tussen de bijdrageplichtigen het hoogst is, zoals benadrukt werd in de studie van professor Bea Cantillon¹. Het verzekeringsmechanisme is er zwak. Dit impliceert dat een verhoging van de bijdragen, gericht op de hoge inkomens, het stelsel minder attractief zou maken voor deze personen (wat zeker niet wenselijk is).
- Het geheel van de besparingsmaatregelen die aan het RSVZ worden opgelegd m.b.t. de beheersbegroting, heeft een ernstige impact op zowel het functioneren van het RSVZ als op de zelfstandigen. Het Comité meent dat het in de toekomst moeilijk is om nog bijkomende besparingsmaatregelen aan het RSVZ op te leggen

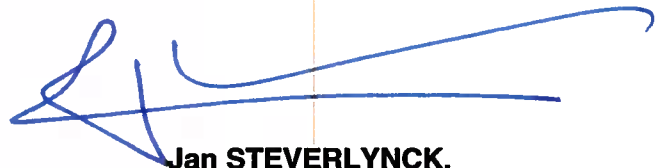
Tot slot pleit het Comité voor de continuïteit en de stabiliteit in de sociale uitgaven, zodat:

- er een evenwicht blijft tussen de noodzakelijke sociale uitgaven in de verschillende sectoren van de sociale zekerheid en de financiering ervan en
- er geen afbreuk wordt gedaan, zeker in deze periode van economische crisis, aan de noodzakelijke initiatieven om de economie en de tewerkstelling te ondersteunen.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 27 maart 2014:

Muriel GALERIN,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter

---

¹ Voorstellen tot hervormingen in het pensioenstelsel van de zelfstandigen. Tweede verslag van de werkgroep Cantillon.